

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Yasemin Kuşdemir

DOI:10.29299/kefad.2018.20.01.003

[Makale Bilgileri](#)

Yükleme:06/06/2018 Düzeltme:12/11/2018 Kabul:23/11/2018

ÖZET

Okuma tutumu, bireyin okumaya ilişkin sergilediği olumlu ya da olumsuz tavır ve yaklaşımı ifade etmektedir. Okuma tutumunun belirlenmesi okuyucunun okuma becerisini etkileyen faktörlerin anlaşılmasına imkân sağlayacaktır. Bu araştırma, ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Okumaya yönelik tutum, okumaktan zevk alma ve akademik okuma alt boyutlarına göre ele alınmıştır. Araştırma 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Kırıkkale il merkezinde 165 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplamak için "Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Dörtlü likert puanlamaya sahip, 20 maddelik bu ölçeğin her öğrenci tarafından cevaplanma süresi ortalama 30 dakika sürmüştür. Verilerin analiz edilmesinde bilgisayar üzerinde istatistik programı kullanılmıştır. Yapılan analizler neticesinde ulaşılan sonuçlara göre ilkökul dördüncü sınıf öğrencileri okumaya yönelik olumlu tutuma sahiptir. Ayrıca kız öğrenciler erkek öğrencilerden daha yüksek düzeyde okuma tutumuna sahiptir. Öğrencilerin okumaya yönelik tutum düzeyleri anne ve babalarının öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Araştırma sonucuna dayalı olarak farklı araştırmalarda tarama çalışmaları yapılarak olumsuz okuma tutumuna yol açan sebepler incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Okuma tutumu, Okuma öğretimi

Sorumlu Yazar: Yasemin Kuşdemir, Dr. Öğretim Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye, yaseminkusdemir@kku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-8687-3229

Atf için: Kuşdemir, Y. (2019) İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumlarının incelenmesi, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 75-86.

Giriş

Okuma, hem akademik başarı hem de sosyal, duygusal ve bilişsel becerilerin gelişimi için esas olan bir dil becerisidir. Okumanın bu özelliği, onu daha iyi anlamayı ve bileşenlerinin insan üzerindeki etkisini bilmeyi gerektirmektedir. Okuma, sıradan bir okul etkinliği değildir. Okuma, toplumun kültür hafızası ile bireyin etkinleşimine fırsat veren dinamik bir süreçtir. Bir gereklilik olarak okuma, aynı zamanda yetişkin yaşamı ve iş hayatına başarılı katılım açısından da gereklidir. Günümüz dünyasında, bireyin yaşam boyu nasıl bir öğrenen olacağını ve farklı yazma-okuma türleriyle ilgili becerilerini nasıl geliştireceğini iyi öğrenmesi (Mcdowell, 2011, s.32) gerekmektedir. Okuma, bireyin etkili bir yaşama sahip olması için bir anahtardır, çünkü bireyin düşünme sürecini geliştirmesine ve eleştirel görüş oluşturmaya yardımcı olmakta, bu ise her ikisinin de kavram gelişimine ve problem çözmeye (Chotitham ve Wongwanich, 2014, s.3213) katkı sağlamaktadır.

Okuma becerisinin gelişmesi ve bireyde bir alışkanlık haline alabilmesi için bireyin “okumayı istemesi” gerekmektedir. Kendi iradesiyle okuma eylemine yaklaşan ve okuma işiyle daha çok meşgul olan bireylerin okuma konusunda diğer bireylere göre daha istekli oldukları da bir gerçektir. Bu noktada birey ve okuma eylemi arasında sadece zihinsel bir ilişki değil duygu barındıran bir etkileşimden bahsedilebilir. İnsanların nesnelere, olaylar, eylemler ve fikirlerle olan ilişkileri zihinsel süreçlerle birlikte duygu ve psikoloji etmenleriyle de izah edilebilmektedir. Okumaya yaklaşımı veya okumadan kaçışı ifade eden “okuma tutumu” buna güzel bir misaldir. Okuma tutumu, bir kişinin okumaya yönelik sergilediği olumlu ya da olumsuz tavır veya yaklaşımın derecesidir (Wozniak, 2010, s.34). İnsan ve nesne ilişkisinde, tutumların belirlediği bir yanlılık ortaya çıkmaktadır. Birey bir nesneye ilişkin bir tutum oluşturduktan sonra ona yansız bakamaz (Tavşancıl, 2005, s.66). Tutumlar aynı zamanda uzun süre sabit kaldıklarında davranışı tahmin etmede daha iyi hale (Gerrig ve Zimbardo, 2012, s.524) gelmektedir. Okuma tutumu, insanların okumayla ilgili tavır ve davranışlarının istikametini gösteren unsurlardan biridir ki davranış değildir.

Tutumlar, tutum nesnesi ile deneyimlere dayanmaktadır. Örneğin hikâye kitapları okunarak bu deneyimler doğrudan ve dolaylı olarak toplanmaktadır. Doğrudan deneyimler, bireyin kendisinin okumasından kaynaklanırken, dolaylı deneyimler başkalarının (aile üyeleri, akran grupları, arkadaşlar ve öğretmenler) hissettikleri ve bireye (sözel ve sözlü olarak) iletilenlerden oluşabilmektedir (Broeder ve Stokmans, 2013, s.91).

“Kişisel ve toplumsal inançların bireyler üzerinde oluşturacağı doğrudan/dolaylı etki ve okuma deneyimleri, zaman içerisinde okuma tutumu gelişmesine yardımcı olmaktadır” (Hood, 2015, s.23). Bireyin okumadan keyif alması, okuduklarını başkalarıyla paylaşması, okumaya ve okuma araçlarına yönelik olumlu tutum alması, okurken içeriğe uygun duyguların katılması okumanın duyuşsal özelliğidir (Güleryüz, 2006, s.97). Okuma tutumu ve okuma başarısı arasındaki ilişki

süregelen bir araştırma konusu olmuştur. Bu ilişkinin sürekliliği, olumlu okuma tutumu ve yüksek okuma başarısı arasında bir bağlantı belirlemeye ilişkin araştırmalar (Baker ve Wigfield, 1999; McKenna ve ark., 1995; Wigfield ve Guthrie, 1997) da mevcuttur. Yapılan araştırmaların bulguları olumsuz okuma tutumunun yetersiz okuyucularda daha belirgin olduğuna işaret etmektedir (Chapman, Tunmer ve Prochnow, 2000; McKenna ve ark., 1995).

Okumaya yönelik tutumun belirleyici olduğu en önemli süreç öğretim sürecidir. Bireyin eğitim öğretim hayatı ile sosyal hayatında karşısına çıkan okuma ve çevresinden edindiği tecrübeler onu geleceğe taşır. Bireyin edindiği her bilgiyi pekiştirmesi için altyapısının sağlam olması bu nedenle de okumaya yönelik olumlu bir tutuma sahip olması önemlidir. Bu süreçte bireyin aile, çevre ve okulda edindiği davranışlar tutumların belirlenmesinde etkili olur. Bu nedenle okuma ile ilgili yapılan çalışmalar ve etkinlikler dikkate alınmalı ve üzerinde titizlikle durulmalıdır (Karahana, 2018, s.68).

Öğrencilerinin okuma tutumlarının farkında olan öğretmen, derslerini buna göre planlamalıdır. Çünkü öğrencilerin okuma tutumları, okul kayıtlarında yer almayan veya okuma sınavlarında gözlemlenemeyen (Grabe ve Stoller, 2002; aktaran Çakıcı, 2007, s.68) bir özelliktir. Bu sebeple öğretmenler ve eğitimciler öğrencilerin okumaya yaklaşımını bilerek sınıf içi/dışı etkinlikler tasarlamalıdır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumlarının incelenmesidir. Bu hedefe uygun olarak problem cümlesi "İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumlarının düzeyi nedir?" şeklinde ifade verilmiştir. Araştırmanın alt problemleri aşağıda sıralanmıştır:

1-İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumlarının düzeyi nedir?

2-Cinsiyet değişkenine göre ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumları farklılık gösteriyor mu?

3-Anne öğrenim durumuna ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumları farklılık gösteriyor mu?

4-Baba öğrenim durumuna ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumları farklılık gösteriyor mu?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırmanın modeli, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modelidir. Tarama, "bir evren içinde seçilen örneklem üzerinde yapılan çalışmalarla evren genelindeki eğitim, tutum veya görüşlerin sayısal olarak tasvir edilmesini sağlamaktadır" (Creswell, 2016, s.155). Araştırmaya konu

olan kişi, konu, nesne vb. kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmaktadır (Karasar, 2013). Bu araştırmada ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumları var olan hali ile tasvir edilmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunun belirlenmesinde, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntem, araştırmaya katılacak bireylerin, araştırma için elverişli ve uygun olmasına dayanan; halihazırdaki mevcut bireyleri içeren bir örnekleme yöntemidir. Araştırmada uygun örnekleme yönteminin kullanılmasının sebebi, zaman, emek ve ekonomik sınırlılıkların dikkate alınması; kolay ulaşılabilirlik sayesinde kolay veri toplanabilmesidir. Bu araştırmada, çalışma grubu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kırıkkale ilinde, merkezdeki ilkokullarda öğrenim gören 165 ilkokul dördüncü sınıf öğrencidir. Öğrencilere ilişkin demografik bilgiler Tablo 1’de sıralı şekilde sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma grubunun demografik özellikleri

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kız	85	51,5
	Erkek	80	48,5
	Okuryazar Değil	5	3,0
Anne Öğrenim Durumu	İlkokul Mezunu	44	26,7
	Ortaokul Mezunu	65	39,4
	Lise Mezunu	49	29,7
	Üniversite Mezunu	2	1,2
	Okuryazar Değil	2	1,2
Baba Öğrenim Durumu	İlkokul Mezunu	25	15,2
	Ortaokul Mezunu	41	24,8
	Lise Mezunu	78	47,3
	Üniversite Mezunu	19	11,5
TOPLAM		165	100,0

Veri Toplama Aracı

Tutumları ölçmek kolay değildir. Genel çözüm, kişilere soru sormaktır. Tutumlar, nicel bir teknikle ölçülebilir; böylece her bir kişinin fikri sayısal bir değerle temsil edilebilir. Test maddesi veya bir tutuma işaret eden bir davranış, cevaplayanların hepsi için aynı anlama sahiptir, öyle ki verilen bir cevap herkes için aynı puanlanır (Hogg ve Vaughan, 2011, s.205). Bu araştırmanın veri toplama aracı, Kocaarslan (2016) tarafından Türkçe’ye uyarlanan Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği’dir. Bu ölçeğin aslı,, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumlarını ölçmek için Mckenna ve Kear (1990) tarafından geliştirilmiştir. *Okumadan Zevk Alma* (10 madde) ve *Akademik Okuma* (10 madde) olarak 2 faktör ve 20 madde içeren bu ölçek, uyarlama sürecinde dil ve alan uzmanları tarafından Türkçe’ye çevrilmiştir. Türkçe hali uzman görüşlerine göre tanzim edilen ölçeğin, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları için Bartın’da ilköğretim 1-5. Sınıfa devam eden 289 öğrenci ile uygulama yapılmıştır. Yapı

geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış, ulaşılan bulguların, özđün çalışmadaki iki faktörlü yapıyı desteklediği anlaşılmıştır. Ölçeğin, Türkçe formunun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .88 olarak belirlenmiştir. Uyarlama alışmaları sonucunda , Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanmış halinin bu araştırma grubu için geçerli ve güvenilir olduğu ortaya çıkmıştır. Dörtlü likert tipi olarak düzenlenmiş ölçekte her bir maddenin altında yer alan his durumları, bir kedi görseli eşliğinde [“ok mutlu” - biraz mutlu” - “biraz üzđün” - “ok üzđün”] sunulmaktadır ve 4 puandan 1 puana doğru derecelendirilmektedir.

İşlem ve Veri Analizi

Yapılan araştırma ile ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Kırıkkale'de Milli Eğitim Müdürlüğü'nün onayı alınarak, okul yönetimleri ve öğretmenleri araştırma konusu ile ilgili bilgilendirilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin uygun gördüğu gün ve saatlerde sınıflar araştırmacı tarafından ziyaret edilmiştir. Uygulama sürecinde öğrencilere araştırma ile ilgili bilgi verilmiş, Okumaya Yönelik Tutum ölçeğinin nasıl cevaplanacağı anlatılmıştır. Ölçeğin her öğrenci tarafından cevaplanma süresi ortalama 30 dakika sürmüştür. Verilerin analizinden önce elde edilen verilerin sayım ve tasnifi yapılmış, amaca uygun şekilde cevaplanmayan veriler değerlendirme dışı tutulmuştur. Toplam 165 öğrencinin cevapları araştırma analiz ve değerlendirme sürecine dahil edilmiştir.

Verilerin analiz edilmesinde bilgisayar üzerinde istatistik programı kullanılarak, öğrencilerin cevapları bu programa kaydedilmiştir. Araştırma kapsamında yer alan 165 katılımcıdan elde edilen verilerin dağılımını belirlemek için arpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Buna göre arpıklık ve basıklık değerleri -1 ile +1 arasında ya da bu değerlere çok yakın olarak değişmektedir. Elde edilen bu sonuçlar dağılımın normal olduğuna işaret etmektedir. Araştırmada kullanılan ölçme aracından elde edilen verilere ait dağılımlar normallik varsayımını sağladığından dolayı, yapılan analizlerde parametrik yöntemler kullanılmıştır. Bu kapsamda, bağımsız değerkenin iki gruptan olduğu durumlarda “Bağımsız örneklem t-testi” kullanılmışken, bağımsız değerkenin iki gruptan fazla olduğu durumlarda “Tek yönlü varyans analizi (ANOVA)” yöntemi kullanılmıştır. Sonuçların değerlendirilmesinde ve anlamlandırılmasında 0.05 anlamlılık seviyesi ölçüt olarak kabul edilmiştir. Ayrıca baba (okuryazar değeril) ve anne (okuryazar değeril, üniversite mezunu) öğrenim durumu değerkenlerine ait bazı kategorilerde az sayıda birey olduğu için yapılan grup karşılaştırmalarında bu kategoriler analiz dışı bırakılmıştır. Yapılan araştırmada kullanılan ölçeklerden elde edilen puanların güvenilirliğine ait sonuçlar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Okumaya yönelik tutum ölçeğinin geneli ve alt faktörlerindeki puanların güvenilirliğine ilişkin bulgular

Ölçek	N	Cronbach Alpha (α)
Ölçeğin Geneli	20	0,86
Okumadan Zevk Alma	10	0,81
Akademik Okuma	10	0,69

Tablo 2'deki bulgulara göre Okumaya Yönelik Tutum ölçeğinin geneli için elde edilen Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı değeri 0,86'dır. Elde edilen bu değer, ölçekten elde edilen ölçme sonuçlarının güvenilir olduğuna işaret etmektedir. Benzer şekilde ölçeğin *Okumadan Zevk Alma* alt faktörü için elde edilen güvenilirlik katsayısı 0,81'dir. Bu değer ilgili alt boyut için elde edilen ölçme sonuçlarının yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. *Akademik Okuma* alt faktörü için elde edilen güvenilirlik katsayısı değeri 0,69 olarak elde edilmiştir. Bu değer ilgili alt faktör için elde edilen puanların orta düzeyde güvenilir olduğuna işaret etmektedir.

Bulgular

Araştırmanın bulguları, alt problemler doğrultusunda ele alınarak açıklanmıştır. Öncelikle öğrencilerin okumaya yönelik tutumları toplam puanı ile okumadan zevk alma ve akademik okuma puanlarına ilişkin ortalamalar sunulmuştur. Ardından öğrencilerin okuma tutumlarının cinsiyet ve anne –baba öğrenim durumu değişkenlerine göre karşılaştırmaları yapılarak izah edilmiştir.

İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Okuma Tutumlarının İncelenmesi

Çalışma grubundaki öğrencilerin okuma tutumlarının seviyesi ile ilgili bulgular Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3: Okumaya yönelik tutum ölçeği ve alt faktörlerine ait betimsel istatistikler

		N	Min.	Mak.	$\bar{X}$	S _x
Faktörler	Okumadan Zevk Alma	165	10,00	40,00	33,53 (3,35)	4,81
	Akademik Okuma	165	16,00	40,00	32,86 (3,39)	4,20
	Genel Toplam	165	26,00	80,00	66,40 (3,32)	8,34

Tablo 3'te araştırmaya katılan ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutum ölçeğinin tamamı ve alt faktörlerinden aldıkları puanlara ait tanımlayıcı istatistikler verilmiştir. Ulaşılan bulgulara göre, ölçeğin tamamını oluşturan ve 4'lü likert olarak puanlanan 20 maddeden elde edilen minimum puan 26 iken maksimum puan 80'dir. Katılımcıların ölçekten aldıkları ortalama puan $\bar{X} = 66,40$ 'dır ($\bar{X} = 3,32$). Bu puan dikkate alındığında, dördüncü sınıf öğrencilerinin genel olarak okumaya yönelik olumlu tutuma sahip olduğu belirtilebilir. Benzer şekilde ölçeğin okumadan zevk alma alt faktörü için minimum puan 10 iken maksimum puan 40 ve ortalama puan ise $\bar{X} = 33,50$ 'dir ($\bar{X} = 3,35$). Ölçeğin bir diğer alt boyutu olan akademik okuma alt faktöründe ise minimum puan 16

iken maksimum puan 40 ve ortalama puan ise $\bar{X} = 32,86'$ dır ($\bar{X} = 3,39$). Ölçeğin genel toplama puanına benzer olarak hem zevk almak için okuma hem de akademik okuma alt faktörlerinde de öğrencilerin olumlu okuma tutumuna sahip oldukları söylenebilir.

İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumlarının cinsiyete göre incelenmesi

Araştırmada ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumları cinsiyet değişkenine göre incelenmiştir. Elde edilen bağımsız örneklem T-testi sonuçları Tablo 4'te sıralı şekilde sunulmaktadır.

Tablo 4: İlkokul dördüncü öğrencilerinin okumaya yönelik tutumlarının cinsiyete göre karşılaştırılması

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Kız	85	68,68	0,74	3,75	163	0,000*
Erkek	80	63,68	1,02			

*p < 0,05

Tablo 4'te sunulduğu gibi çalışma grubundaki öğrencilerin okuma tutumları cinsiyete göre istatistikî açıdan anlamlı biçimde farklılaşmaktadır ($t_{163}=3,75$; $p=0,000 < 0,05$). Buna göre, kızların okuma tutumları ($\bar{X}_{kız} = 68,68$) erkeklere ($\bar{X}_{erkek} = 63,68$) göre daha olumludur.

İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Okuma Tutumlarının Anne-Baba Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması

İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumları, anne ve babalarının öğrenim durumuna göre mukayese edilmiş ve değerlendirilmiştir. Anne öğrenim durumuyla alakalı tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumlarının anne öğrenim durumuna göre incelenmesi

Öğrenim Durumu	N	$\bar{X}$	S _x	F(2-155)	p
İlkokul Mezunu	44	64,34	10,28	2,67	0,07
Ortaokul Mezunu	65	67,49	6,68		
Lise Mezunu	49	67,87	7,69		

Araştırma kapsamındaki dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumlarının annelerinin öğrenim durumuna göre değişip değişmediğiyle ilgili bulgular Tablo 5'te verilmiştir. Bu bulgular, öğrencilerin okuma tutumlarının annelerinin öğrenim durumuna göre istatistikî yönden anlamlı bir farklılık göstermediğini ($F(2-155)=2,67$; $p=0,07 > 0,05$) göstermektedir. Çalışma grubundaki öğrencilerin okuma tutumlarının babalarının öğrenim durumuna değişip değişmediği incelenmiştir. Elde edilen tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumlarının baba öğrenim durumuna göre incelenmesi

Öğrenim Durumu	N	$\bar{X}$	S _x	F(3-159)	p
İlkokul Mezunu	25	64,80	12,55		
Ortaokul Mezunu	41	66,90	7,74	0,45	0,71
Lise Mezunu	78	66,65	6,62		
Üniversite Mezunu	19	67,39	9,40		

Tablo 6'da dördüncü sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumlarının babalarının öğrenim durumuna göre değişip değişmediğine dair bulgular verilmiştir. Öğrencilerin okumaya yönelik tutum düzeyleri baba öğrenim durumlarına göre istatistikî yönden anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F(2-159)=0,45$; $p=0,71 > 0,05$).

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelendiği bu çalışma Kırıkkale il merkezinde gerçekleştirilmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin genel olarak okumaya yönelik olumlu tutuma sahip olduğu belirtilebilir. Araştırmaya katılan öğrencilerin hem zevk almak için okuma hem de akademik okuma alt faktörlerinde de olumlu tutuma sahip oldukları anlaşılmaktadır. İlkokul öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumlarının olumlu olması değerli bir bulgudur. Bu bulgu, öğrencilerin okumaya yaklaşımı, okuma alışkanlığı, kitap sevgisi ve okumayla ilgili duygusal bağları hakkında ip ucu vermektedir. Okul ödevleri için okuma yapmaya (Coles ve Hall, 2002) ve zevk almak amacıyla okumaya daha fazla vakit ayırma (Baker ve Wigfield, 1999) dâhil olmak üzere, okumaya yönelik olumlu bir tutum geliştirmiş olan çocukların bağımsız okuma yapmaları daha olasıdır (Sainbury ve Schagen, 2004). Bu tür davranışlar, daha yüksek okuma başarısı ile ilişkilendirilmektedir (Chiu ve McBride-Chang, 2006; Mullis, Martin, Kennedy ve Foy, 2007). Okumaya yönelik olumlu tutumu daha yüksek düzeyli okuma motivasyonu ve daha sık okuma yapma ile ilişkilidir (Wigfield ve Guthrie, 1997). Kush, Watkins ve Brookhart (2005), ilkokulda okuma tutumunun ilkokul düzeyindeki okuma başarısı için güvenilir bir belirleyici olmadığını ancak hem ilkokul düzeyi başarının hem de tutumun 5 yıl sonrasındaki okuma başarısı ile ilişkili olduğunu belirlemişlerdir. İlkokul düzeyi okuma başarısının ilerleyen yıllarda gerçekleşebilecek başarıya ilişkin iyi bir belirleyici olabilmesine karşın, araştırmacılar, okumaya yönelik tutumun da gelecek yıllardaki başarı adına önemli bir tahmin unsuru olabileceğini de belirtmektedirler.

Araştırmada ulaşılan bir başka sonuca göre, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumları cinsiyet değişkenine göre değerlendirilmiştir; kızların okuma tutum düzeyi erkeklere daha yüksektir. Kız öğrencilerin okumaya yaklaşım ve tavırlarının erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu anlaşılmaktadır. Kız ve erkek öğrencilerin okumaya ilişkin tutumlarının karşılaştırılması pek

çok araştırmanın konusudur. Kızların erkek öğrencilerden daha olumlu bir okuma tutumuna sahip olması, farklı araştırmaların benzer bulgusu olmuştur. Farklı zamanlarda ve değişik gruplarla yapılan çalışmaların sonuçlarına göre okuma tutumu, sınıf, yaş ve cinsiyet değişkenleri açısından farklılık göstermektedir ki kızların okuma tutumları erkeklere göre daha olumludur (Ürün Karahan, 2015; Hood, 2015; Gürer, 2013; Başaran ve Ateş, 2009). 2006 yılında, Finlandiya’da 10-11 yaşındaki 145 öğrencinin katıldığı okuma ve yazma araştırması erkekler ve kızların okuma ve yazma tutumları arasında istatistikî olarak anlamlı farklılık olduğunu göstermektedir. Erkeklerle kıyaslandığında kızlar okumaktan daha fazla keyif almaktadırlar. Araştırma sürecinde okuma materyallerine tek olumsuz tepki erkeklerden gelmiştir. Kızların kitap okuma ve kütüphaneyi ziyaret etmeye yönelik motivasyonlarının erkeklerden çok daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Merisuo-Storm, 2006, s.111). Gür Erdoğan ve Demir (2016) tarafından Sakarya’da 205 dördüncü sınıf öğrencisiyle yapılan araştırmanın sonuçlarına göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre okumaya yönelik tutumları anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Yıldız ve Kaman’ın (2016) araştırma sonuçları kız öğrencilerin zevk olarak okuma tutumları erkeklerden daha olumlu olduğunu göstermektedir. Okumaya yönelik araştırmalarda çoğunlukla ele alınan cinsiyet değişkeni ile ilgili olarak ortaya çıkan farklılıkların sebebi ayrıntılı olarak incelenmelidir. Okuma tutumuna ilişkin kızların erkeklerden daha olumlu bir tutuma sahip olmasının sebepleri sosyal psikoloji çerçevesinde kapsamlı uzun soluklu olarak disiplinlerarası yaklaşıma göre irdelenmelidir.

Araştırma grubundaki dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma tutumlarının düzeyleri anne ve baba öğrenim durumuna göre istatistikî olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Benzer biçimde Gürer (2013) tarafından yapılan araştırmaya göre anne-baba mesleği ile okumaya ilişkin tutum arasında anlamlı düzeyde fark bulunamamıştır. Şahin Taşkın ve Esen Aygün (2017) tarafından Çanakkale’de ilkökul öğrencileriyle gerçekleştirilen araştırmada zevk için okuma ve akademik okuma tutumlarına ilişkin anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık görülmemektedir. Baba eğitim durumuna göre akademik okuma tutumunda anlamlı farklılık bulunmamakta, zevk için okuma tutumlarında lise mezunu babaların lehine anlamlı farklılık görülmektedir. Okuma tutumu ve anne-baba eğitim durumlarının karşılaştırıldığı Gür Erdoğan ve Demir (2016) tarafından yapılan araştırmada anne eğitimi, baba eğitimi ve aile gelir durumu gibi etkenlerin okumaya yönelik tutuma karşı anlamlı fark oluşturmadığı gözlenmiştir. Fakat, Durualp , Durualp ve Çiçekoğlu’nun (2013) yaptıkları araştırma sonucunda, ailesi kitap ve gazete okuyan, kendisi de haftalık kütüphane ziyaretleri yapan, ödev yapmak/ödünç kitap almak/okumak için kütüphaneyi kullanan çocukların okuma tutum puanları yüksek bulunmuştur. Araştırma sonuçları çalışma grubunun ve ölçeğin özellikleri, araştırmanın amacı, süresi ve veri toplama biçimlerine göre farklılıklar gösterebilmektedir.

Bazı değişkenlerden kaynaklanan farklılıkların anlaşılabilmesi için uzun süreli, sosyal, psikolojik ve bilişsel özellikleri de inceleyen araştırmalar yapılmalıdır.

Araştırmada kız öğrencilerin erkek öğrenciler ile kıyaslandığında okuma tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Erkek öğrencilerin okuma tutumlarının derinlemesine anlayabilmek ve etkileyen sebepleri daha iyi kavrayabilmek için sadece çalışma grubunu sadece erkek öğrencilerin oluşturduğu daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir. Ayrıca kız öğrencileri okumaya yaklaştıran sebepleri anlamak adına gözlem ve görüşme tekniklerinin birlikte kullanıldığı araştırmalar tasarlanabilir. İlkokul çağı çocuklarının okuma tutumlarının gelişimi üzerinde okul kitaplıkları ve kütüphanelerdeki kitap ve diğer materyallerin etkisi incelenebilir. Olumlu okuma tutumunun ilkokulda sonra devamı, akademik başarı ve sosyal beceriler üzerindeki etkisini inceleyen yeni araştırmalar gerçekleştirilebilir. Özellikle öğretmenlerin, öğrencilerinin okuma becerilerinin gelişimindeki önemli rolü dikkate alındığında okuma derslerinde bireysel farklılıklara uygun etkinlik geliştirebilmek için okuma tutumuna yönelik belirleme ve değerlendirme çalışmaları yapılması gerekmektedir. Okuma tutumu olumsuz olan öğrencileri bu yaklaşıma sevk eden sebeplerin anlaşılmasına öncülük edebilecek ulusal tarama araştırmaları tasarlanabilir.

Kaynakça:

- Baker, L. ve Wigfield, A. (1999). Dimensions of children's motivation for reading and their relations to reading activity and reading achievement. *Reading Research Quarterly*, 34(4), 452-477. 18.03.2018 tarihinde <https://doi.org/10.1598/RRQ.34.4.4> adresinden erişilmiştir.
- Başaran. M. ve Ateş, S. (2009). İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 29(1).
- Broeder, P. ve Stokmans, M.(2013). Why should I read? -A cross- cultural investigation into adolescents' reading socialisation and reading attitude. *International Review of Education*, 59(1), 87-112. 18.03.2018 tarihinde <https://doi.org/10.1007/s11159-013-9354-4> adresinden erişilmiştir.
- Chapman, J.W., Tunmer, W.E. ve Prochnow, J.E. (2000). Early reading-related skills and performance, reading self-concept, and the development of academic self-concept: A longitudinal study. *Journal of Educational Psychology*, 92(4), 703-708. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.92.4.703>. 20.04.2018 tarihinde https://www.researchgate.net/profile/James_Chapman6/publication adresinden erişilmiştir.
- Chotitham, S. ve Wongwanich, S. (2014). The reading attitude measurement for enhancing elementary school students' achievement. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 3213-3217. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.737>.
- Chiu, M. M. ve McBride-Chang, C. (2006). Gender, context, and reading: A comparison of students in

- 43 countries. *Scientific Studies Of Reading*, 10(4), 331-362.
https://doi.org/10.1207/s1532799xssr1004_1
- Coles, M. ve Hall, C. (2002). Gendered readings: Learning from children's reading choices. *Journal of Research in Reading*, 25(1), 96-108. 14.10.2017 tarihinde
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1467-9817.00161> adresinden erişilmiştir.
- Creswell, J.W. (2016). *Araştırma deseni*. (2. Baskı) Çev.Edt.S.B. Demir. Ankara: Eğiten Kitap.
- Çakıcı, D. (2007). Ön örgütleyicilerin okumaya yönelik tutum üzerindeki etkileri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14), 65-82. 14.10.2017 tarihinde
<http://193.140.142.206:8080/xmlui/handle/11616/4273> adresinden erişilmiştir.
- Erdoğan, D. G. ve Demir, Y. E. (2016). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 85-96. 18.03.2018 tarihinde <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sakaefd/article/view/5000203187> adresinden erişilmiştir.
- Gerrig, R.J. ve Zimbardo, P.G.(2012). *Psikoloji ve yaşam* (19. Baskıdan çeviri) Çev. G. Sart Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Güleryüz, H.(2006). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Gürer, N. (2013). *İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Hood, N.C. (2015). *Under which conditions does reading attitude most influence reading achievement?* Doktora tezi, The Temple University Graduate Board, Philadelphia, USA.
- Hogg, M. A. ve Vaughan, G.(2011).*Sosyal psikoloji*.(2.baskı). Çev.İ. Yıldız – A. Gelmez. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Karahan, B.Ü. (2018). Okumaya yönelik tutum ölçeği: Ölçek geliştirme çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(1), 67-73. 02.06.2018 tarihinde
<http://www.kefdergi.com/pdf/OCAK18/pdf/DOI'li/Ocak-2018> adresinden erişilmiştir.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kocaarslan, M. (2016). "Garfield" görselli 1-6. sınıflar için okumaya yönelik tutum ölçeğinin Türkçe uyarlama çalışması. *İlköğretim Online*, 15(4), 1217-1233.
<http://dx.doi.org/10.17051/io.2016.25140>.
- Kush, J.C., Watkins, M.W. ve Brookhart, S.M. (2005). The temporal-interactive influence of reading achievement and reading attitude. *Educational Research and Evaluation*, 11(1), 29-44.

- Kush, J. C., Watkins, M. W. (1996). Long-term stability of children's attitudes toward reading. *The Journal of Educational Research*, 89(5), 315-319.
- Mcdowell, F. D. (2011). *Help me read: Student characteristics, reading attitudes, and perceptions within a developmental reading course*. Doktora tezi, Texas A&M University, Texas, USA.
- McKenna, M.C., Kear, D.J. ve Ellsworth, R.A. (1995). Children's attitudes toward reading: A national survey. *Reading Research Quarterly*, 30(4), 934-956.
- Merisuo-Storm, T. (2006). Girls and boys like to read and write different texts. *Scandinavian Journal Of Educational Research*, 50(2), 111-125.
- Mullis, I. V., Martin, M. O., Kennedy, A. M. ve Foy, P. (2007). *PIRLS 2006 international report*. Boston: IEA 12.04.2018 tarihinde 36.167.2.220/content/dam/files/research_sites adresinden erişilmiştir.
- Sainsbury, M. ve Schagen, I. (2004). Attitudes to reading at ages nine and eleven. *Journal of Research in Reading*, 27(4), 373-386. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9817.2004.00240.x>
- Taşkın, Ç. Ş. ve Akgün, H. E. (2017). İlkokul öğrencilerinin okuma tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 16(3), 1120-1136. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2017.330246>.
- Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Ürün Karahan, B. (2015). *5. ve 6. sınıf öğrencilerinin okumaya karşı tutum ve motivasyonlarının okuduğunu anlama becerileri ile ilişkisi*. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Wigfield, A. ve Guthrie, J. T. (1997). Relations of children's motivation for reading to the amount and breadth of their reading. *Journal Of Educational Psychology*, 89(3), 420. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.89.3.420>.
- Wozniak, C.L.(2010). *Reading and the boy crisis: The effect of teacher book talks, interactive read-alouds, and students' unrestricted choice of books for independent reading on fifth-grade boys' reading attitude, reading self-efficacy, and amount of reading and fifth-grade teachers' reading beliefs and practices*. Doktora tezi, The University of San Francisco, San Francisco, USA.
- Yıldız, M. ve Kaman, Ş. (2016). İlköğretim (2-6. sınıf) öğrencilerinin okuma ve yazma tutumlarının incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 507.

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty

ISSN: 2147 - 1037

Analysis of the Primary School Fourth-Grade Students' Attitudes Towards Reading

Yasemin Kuşdemir

DOI:10.29299/kefad.2018.20.01.003

[Article Information](#)

Received:06/06/2018

Revised:12/11/2018

Accepted:23/11/2018

Abstract

Reading attitude means the positive or negative disposition and approach which an individual shows to reading. The determination of reading attitude will enable the factors which affect the reader's reading skill to be understood. This research has been carried out with the objective of analyzing the primary school fourth-grade students' attitudes towards reading. The attitude towards reading was dealt with respect to the sub- dimensions of enjoying reading and academic reading. The research was realized with the participation of 165 students receiving education in the central district of Kırıkkale province within the academic year 2016-2017. In the research, "Reading Attitude Scale" was used in order to collect data and it took 30 minutes in average for that scale including 20 items, with a four-point Likert-type scoring, to be responded by each student. Computerized statistical package was used in the analysis of data. According to the results which have been achieved in consequence of the analyses carried out, primary school fourth-grade students have a positive attitude towards reading. In addition, female students have a higher level of reading attitude than male students do. The levels of students' attitudes towards reading do not vary significantly to their parents' educational background. Based on the research result, the reasons leading to the negative reading attitude can be examined by reviewing different research papers.

Keywords: Reading, Reading attitude, Reading teaching

Corresponding Author : Yasemin Kuşdemir, Asst. Prof., Kırıkkale University, Turkey, yaseminkusdemir@kku.edu.tr;
ORCID ID: 0000-0002-8687-3229

Cite as: Kuşdemir, Y. (2019) Analysis of the primary school fourth-grade students' attitudes towards reading, *Journal of Kırşehir Education Faculty*, 20(1), 87-99.

Introduction

Reading is a linguistic skill which is fundamental in terms of both academic achievement and the development of social, emotional and cognitive skills. This aspect of reading requires understanding it better and cognizing the effects of its components on human. Reading is not an ordinary school activity. Reading is a dynamic process which enables the individual to activate with the society's cultural memory. As a necessity, reading is "also essential with regards to adult life and successful involvement in business life. In today's world, it is required for an individual to learn well how to be a lifelong learner and how to improve his skills related to different writing-reading types" (Mcdowell, 2011, pg.32). Reading "is a key to have an efficient life, because it helps the individual to develop the process of thinking and form critical opinion, and this also contributes to the development of concepts for both of these and problem solving" (Chotitham and Wongwanich, 2014, pg.3213).

It is required that the individual "want to read" so that reading skill can develop and become a pattern and/or habit for the individual. It is also a fact that the ones who approach to reading process of their own volition and engage in the act of reading more are eager to read in comparison with the other individuals. At this point, it can be stated that not only a mental relation but also an emotive interaction exist between the individual and the act of reading. People's relationships with the objects, events, actions and ideas are able to be explained by emotion and psychology factors as well, in conjunction with mental processes. Reading attitude which refers to disposition to read or to avoid reading is a good example to this. Reading attitude is the degree to which a person exhibits positive or negative manner or approach to read (Wozniak, 2010, pg.34). In the relation of human and object, a bias which is specified by the attitudes appears. After having developed an attitude towards an object, the individual cannot regard it in an unbiased way (Tavşancıl, 2005, pg.66). Attitudes, also when they remain constant for a long period of time, come to a better state in terms of estimating the behaviour (Gerrig and Zimbardo, 2012, pg.524). Reading attitude is one of the factors indicating the course of manner and attitudes which people display in respect of reading, not behaviour.

Attitudes are based on the attitude object and experiences. For instance, these experiences are gathered directly and indirectly, by means of reading story books. While direct experiences result from the individual's self reading, indirect experiences can compose of what the others feel (family members, peer groups, friends and teachers) and the things which are conveyed (verbally and orally) to the individual (Broeder and Stokmans, 2013, pg.91).

"Direct / indirect influence which personal and social beliefs will have on individuals and reading experiences contribute to the development of reading attitude in the course of time" (Hood, 2015, pg.23). That the individual enjoys reading, shares what he has read with the others, has a positive attitude towards reading and reading tools and/or materials, and adding feelings relevant to the content while reading are all affective features of reading (Güleryüz, 2006, pg.97). The relation

between reading attitude and reading success has been an ongoing research subject. The researches with the objective of determining a relationship among the continuity of this relation, positive reading attitude and high level of reading success (Baker and Wigfield, 1999; McKenna et al., 1995; Wigfield and Guthrie, 1997) are also available. The findings of the researches done point that negative attitude towards reading is more explicit in poor readers (Chapman, Tunmer and Prochnow, 2000; McKenna et al., 1995).

The most important process in which the attitude towards reading is determinative is the process of teaching. The experiences that the individual has gained from reading and his environment with which he meets in his educational and social life carry him into future. It is significant that the individual have a strong background in order to corroborate any information he obtains and therefore, a positive attitude towards reading. Within this period, the behaviour which the individual has acquired in the family, environment and school has an impact upon the determination of attitudes. For this reason, studies and activities carried out as related to reading must be taken into consideration and emphasized precisely (Karahan, 2018, pg.68).

The teacher who is aware of his or her students' reading attitudes must plan the courses accordingly. The reason for this is the fact that students' reading attitudes stand for a trait which is not included in the school records or cannot be observed by reading exams (Grabe and Stoller, 2002; quoted by Çakıcı, 2007, pg.68). As based on this, teachers and educators need to design in-class and/or out-of-class activities by knowing about the students' attitudes towards reading.

Objective of the Research

The objective of the research is to analyze the primary school fourth-grade students' attitudes towards reading. In accordance with this objective, "What is the level of attitudes which the primary school fourth-grade students have towards reading?" was introduced as the problem statement. The sub problems of the research were listed in the following:

- 1-What is the level of primary school fourth-grade students' reading attitudes?
- 2-Do the primary school fourth-grade students' reading attitudes vary according to gender variable?
- 3-Do the primary school fourth-grade students' reading attitudes vary according to mother's educational background?
- 4-Do the primary school fourth-grade students' reading attitudes vary according to father's educational background?

Method

Research Model

The model of this research is the screening model, which is one of the quantitative research methods. Screening "allows describing the tendency, attitude or views throughout the population

numerically, via studies on the selected sample in a population" (Creswell, 2016, pg.155). The person, issue, object, etc., that is the subject of the research, are tried to be defined in their own conditions and as they are (Karasar, 2013). In this research, the primary school fourth-grade students' attitudes towards reading have been attempted to be described in their existing state.

Study Group

In the determination of the study group, convenience sampling method, as one of the non-random sampling methods, was preferred. This method is a sampling method which is based on that the individuals to participate in the research are convenient and appropriate for the research and includes the individuals available at present. The reason of employing convenience sampling method in the research is that time, labour and economic limitations are taken into consideration and data can be collected easily by the virtue of convenience. Within the scope of this research, the study group consists of 165 primary school fourth-grade students who were receiving education in the primary schools located in the central district of Kırıkkale province in the academic year 2016-2017. Demographic information concerning the students is presented orderly in Table 1.

Table 1. *Demographic attributes of the study group*

Variables		f	%
Gender	Female	85	51,5
	Male	80	48,5
	Illiterate	5	3,0
Mother's Educational Background	Primary School Graduate	44	26,7
	Secondary School Graduate	65	39,4
	High School Graduate	49	29,7
	Bachelor	2	1,2
	Illiterate	2	1,2
	Primary School Graduate	25	15,2
	Father's Educational Background	Secondary School Graduate	41
	High School Graduate	78	47,3
	Bachelor	19	11,5
TOTAL		165	100,0

Data Collection Means

To measure attitudes is not easy. General solution is to ask questions to people. Attitudes can be measured by means of a quantitative technique; thus, each person's view can be represented by a numerical value. Scale item or a behaviour indicating an attitude has the same meaning for all of the responders; and so, an answer given is scored as same for everyone (Hogg and Vaughan, 2011,

pg.205). Data collection means of this research is the Attitude Scale Towards Reading, which was adapted into Turkish by Kocaarslan (2016). The original of this scale was developed by Mckenna and Kear (1990) in order to measure the primary school fourth graders' reading attitudes. This scale, which includes 2 factors and 20 items as *Enjoying Reading* (10 items) and *Academic Reading* (10 items), was translated into Turkish by linguists and field specialists, in the process of adaptation. Concerning the validity and reliability studies for the scale, the Turkish adaptation of which was regulated in accordance with the expert opinions, an implementation study was carried out with 289 students attending the primary school 1st-5th Grades in Bartın. For structure validity, confirmatory factor analysis was performed, and it was understood that attained findings supported the two-factor structure in the original study. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient for the Turkish version of the scale was determined as .88. It was found out that the Turkish adaptation of the Attitude Scale Towards Reading was valid and reliable for that research group, as a result of the adaptation studies. In the scale arranged as 4-point Likert-type, the states of feeling below each item ["very happy" – "a bit happy" – "a bit upset" – "very upset"] are presented in company with a visual cat image, and scored from 4 points to 1 point.

Treatment and Data Analysis

With the research carried out, the primary school fourth graders' attitudes towards reading were aimed to be analyzed. Having received the approval from Kırıkkale Provincial Directorate of National Education, school administrations and teachers were informed about the research subject. On the days and at hours which were considered appropriate by the classroom teachers, classes were visited by the researcher. In the implementation process, students were provided with the necessary information about the research, and how they would answer the Attitude Scale towards Reading was explained to them. It lasted almost 30 minutes for the Scale to be answered by every student. Prior to data analysis, estimation and classification of the gathered data were actualized, and data which were not responded properly were left out of assessment. Answers given by all of the 165 students in total were included in the analysis and assessment process of the research.

In the analysis of data, a computerized statistical package was used and the students' answers were saved in that package. In order to determine the distribution of data obtained from 165 participants included in the scope of research, skewness and kurtosis values were examined. According to this, skewness and kurtosis values vary either between -1 and +1 or as being very close to these values. These attained results indicate that the distribution is normal. Since the distributions for data obtained from the means of measurement used in the research had ensured the assumption of normality, parametric methods were used in the analyses made. Within this scope, while

“Independent samples t-test” was used in the cases in which independent variables consist of two groups, “The one-way analysis of variance (ANOVA)” technique was used when independent variables are of more than two groups. In the evaluation and interpretation of the results, 0.05 significance level was regarded as criterion. Moreover, in some categories related to the variables of educational backgrounds for father (illiterate) and mother (illiterate, bachelor), as there was limited number of participants, those categories were excluded from analysis in the group comparisons made. The results for the reliability of scores attained from the scales used in the research carried out were introduced in Table 2.

Table 2: Findings for the reliability of scores for the overall and in the sub-factors of Attitude Scale towards Reading

Scale	N	Cronbach Alpha (α)
Scale Overall	20	0,86
Enjoying Reading	10	0,81
Academic Reading	10	0,69

According to the findings in Table 2, Cronbach Alpha reliability coefficient value which was obtained for the overall of Attitude Scale towards Reading is 0,86. This attained value indicates that measuring results obtained from the scale are reliable. In a similar way, the reliability coefficient attained for the sub-factor *Enjoying Reading* of the scale is 0,81. This value shows that measuring results attained for the relevant sub dimension are reliable at high level. Reliability coefficient value for the sub-factor *Academic Reading* was found as 0,69. This value indicates that the scores attained for the relevant sub-factor are of a medium-level reliability.

Findings

The research findings were dealt with and explained in accordance with the sub problems. Primarily, total score for students' reading attitudes and the averages for the scores related to enjoying reading and academic reading were presented. Following that, students' reading attitudes were compared according to gender and mother's - father's educational background variables and interpreted.

Analysis of Primary School Fourth-Graders' Reading Attitudes

Findings relevant to the level of reading attitudes adopted by the students in the study group are involved in Table 3.

Table 3: Descriptive statistics for the Attitude Scale Towards Reading and its sub-factors

		N	Min.	Max.	$\bar{X}$	S _x
Factors	Enjoying Reading	165	10,00	40,00	33,53 (3,35)	4,81
	Academic Reading	165	16,00	40,00	32,86 (3,39)	4,20
	Total Sum	165	26,00	80,00	66,40 (3,32)	8,34

In Table 3, descriptive statistics for the scores which the primary school fourth-graders participating in the research attained from the overall and the sub-factors of the Attitude Scale Towards Reading were presented. As based on the findings obtained, whereas the minimum score gained from the 20 items constituting the whole of the scale and scored as four-point likert is 26, the maximum score is 80. The average score that the participants gained from the scale is $\bar{X}= 66,40$ ($\bar{X}= 3,32$). Considering this score, it can be stated that primary school fourth-grade students generally have a positive attitude towards reading. Similarly, while the minimum score for the scale's sub-factor enjoying reading is 10, maximum score is 40 and the average score is $\bar{X} = 33,50$ ($\bar{X}= 3,35$). As for the other sub-dimension academic reading in the scale, the minimum score is 16, maximum 40 and average $\bar{X}= 32,86$ ($\bar{X}= 3,39$). Similar to the score for the total sum of the scale, it can be expressed that students have a positive reading attitude in both of the sub-factors reading for enjoyment and academic reading.

Analysis of Primary School Fourth-Graders' Reading Attitudes by Gender

In the research, primary school fourth-grade students' attitudes towards reading were analyzed according to gender variable. The results attained for the independent sample T-test are orderly presented in Table 4.

Table 4: Comparison of the primary school fourth-graders' attitudes towards reading by gender

Gender	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Female	85	68,68	0,74	3,75	163	0,000*
Male	80	63,68	1,02			

*p< 0,05

As is presented in Table 4, reading attitudes by the students included in the study group vary in a statistically significant way according to gender ($t_{163}=3,75$; $p=0,000 < 0,05$). As based on this, female students' reading attitudes ($\bar{X}_{\text{female}} = 68,68$) are more positive as compared to the male students ($\bar{X}_{\text{male}}= 63,68$).

Comparison of Primary School Fourth-Graders' Reading Attitudes According to Mother-Father's Educational Background

Primary school fourth-grade students' reading attitudes were compared according to their mother's and father's educational background and evaluated. The results of the one-way analysis of variance related to the mother educational background are given in Table 5.

Table 5: *Analysis of the primary school fourth-grade students' reading attitudes according to mother's educational background*

Educational Background	N	$\bar{X}$	S_x	F(2-155)	p
Primary School Graduate	44	64,34	10,28	2,67	0,07
Secondary School Graduate	65	67,49	6,68		
High School Graduate	49	67,87	7,69		

Findings relevant to whether reading attitudes of the primary school fourth-graders within the scope of the research vary according to their mothers' educational background, or not, are presented in Table 5. These findings show that students' reading attitudes do not vary as statistically significant ($F(2-155)=2,67$; $p=0,07 > 0,05$), by their mothers' educational background. Whether reading attitudes of the students in the study group vary by their fathers' educational background, or not, was also analyzed. The attained results of the one-way analysis of variance are presented in Table 6.

Table 6: *Analysis of the primary school fourth-grade students' reading attitudes according to father's educational background*

Educational Background	N	$\bar{X}$	S_x	F(3-159)	p
Primary School Graduate	25	64,80	12,55	0,45	0,71
Secondary School Graduate	41	66,90	7,74		
High School Graduate	78	66,65	6,62		
Bachelor	19	67,39	9,40		

In Table 6, findings relevant to whether primary school fourth-grade students' attitudes towards reading vary by their fathers' educational background, or not, are given. The levels of students' attitudes towards reading do not point a statistically significant difference according to father educational background ($F(2-159)=0,45$; $p=0,71 > 0,05$).

Conclusion, Discussion and Suggestions

This study within the scope of which primary school fourth-grade students' attitudes towards reading were analyzed by some certain variables was carried out in the central district of Kırıkkale province. According to the results accomplished, it can be stated that primary school fourth-graders have positive attitude towards reading, in general. It is understood that the students participating in the research also have a positive attitude in both of the sub-factors, as reading for enjoyment and academic reading. That primary school students' attitudes towards reading are positive is a quite important finding. Also, this finding provides clues about students' disposition and/or approach to read, reading habit, love of books and emotional bonds related to reading. It is more likely for the

children who have already developed a positive attitude towards reading, including reading for assignments (Coles and Hall, 2002) and spending more time to read with the purpose of taking pleasure (Baker and Wigfield, 1999), to read to themselves, i.e. independently (Sainbury and Schagen, 2004). Such behaviours are associated with higher reading success (Chiu and McBride-Chang, 2006; Mullis, Martin, Kennedy and Foy, 2007). Positive attitude towards reading is related to reading motivation with higher level and reading more frequently (Wigfield and Guthrie, 1997). Kush, Watkins and Brookhart (2005) decided that reading attitude in primary school was not a reliable determinant in terms of reading success at the primary school level; however, that both success and attitude at the primary school level were related to the reading success 5 years from then on. Although reading success at the primary school level can be a good indicative concerning the success that will be able to be gained in the following years, the researchers also state that the attitude towards reading can be a significant predictor for the success in coming years, too.

According to another result found in the research, primary school fourth-grade students' reading attitudes were evaluated by gender variable; females' reading attitudes are higher than males'. It is seen that female students' disposition and attitudes towards reading are more positive than it is for male students. The comparison of female and male students' reading attitudes is the subject of many researches. That female students have a more positive attitude towards reading as compared to male students has revealed as the similar finding of separate researches. As based on the results gained within the studies carried out in different times and with various groups, reading attitude varies by grade, age and gender, and female students' reading attitudes are more positive than male ones' (Ürün Karahan, 2015; Hood, 2015; Gürer, 2013; Başaran and Ateş, 2009). In 2006, in Finland, the survey of reading and writing, in which 145 students at the ages of 10-11 participated, pointed out that a statistically significant difference between the girls' and boys' reading and writing attitudes existed. In comparison to the boys, the girls take more pleasure in reading. The only negative reaction to reading materials within the research process came from the boys. Additionally, it was determined that the girls' motivation for reading books and visiting a museum is much higher than the boys' motivation for it (Merisuo-Storm, 2006, pg.111). According to the results of the study carried out by Gür Erdoğan and Demir (2016) in Sakarya with the participation of 205 fourth-graders, female students' attitudes towards reading were found high with a statistical significance, as compared to male students. The results of the research done by Yıldız and Kaman (2016) indicate that female students' attitudes for reading by enjoying are more positive than it is in male students. The reason of differences revealed in regard to gender variable mostly handled in the researches for reading should be analyzed in detail. Concerning the reading attitude, the reasons for girls' having a more positive

attitude than boys should be researched thoroughly by interdisciplinary approach, extensively and as long-termed within the scope and context of social psychology.

The levels of reading attitudes of the fourth-grade students included in the study group of the research do not vary as statistically significant by mother and father's educational background. Similarly, according to the research carried out by Gürer (2013), a statistically significant difference between the mother-father's profession and attitude towards reading was not found. In the research done by Şahin Taşkın and Esen Aygün (2017), with the primary school students in Çanakkale, any significant difference regarding the attitudes towards reading for pleasure and academic reading by the variable of mother educational background is not seen. According to father educational background, there is not a significant difference in terms of academic reading attitude; however, a significant difference can be seen for high school graduate fathers in students' attitudes towards reading for pleasure. Also, in another research within the scope of which reading attitude and mother-father educational backgrounds were compared, in the research carried out by Gür Erdoğan and Demir (2016), it was observed that certain factors such as mother's educational level, father's educational level, and the income level of family did not produce a statistical significance for the attitude towards reading. However, as a result of the research done by Durualp, Durualp and Çiçekoğlu (2013), the scores for reading attitude were found high in the cases for the children whose families read book and newspapers, who visit museums weekly by themselves, and make use of museums in order to do home assignments/borrow books/read books. Research results can differ according to the properties of the study group and scale, the objective, period of time and means of data collection of the research. So that the differences resulted from some variables can be well understood, long-termed researches which also deal with the social, psychological and cognitive features and/or aspects should be realized.

It has been determined in the research that female students' reading attitudes are more positive as compared to male students' attitudes towards reading. With the intention of seeing male students' reading attitudes thoroughly and realizing the reasons affecting well, more comprehensive researches the study group of which consists of only male students may be carried out. Furthermore, in order to see the reasons allowing female students approach to read, researches in which observation and interview techniques are used collectively may be designed. The effect of books and other materials available in school bookcases and libraries on the development of reading attitudes adopted by children at primary school stage may be examined. New researches handling the influence of the maintenance of positive reading attitude after primary school on academic success and social skills may be carried out. Especially when teachers' crucial parts and/or roles in the development of students' reading skills are considered, determination and evaluation studies for reading attitude are

required to be performed in order to develop certain activities in reading classes that are appropriate for individual differences. Survey researches on national scale which can guide for the understanding of the reasons that lead students whose reading attitudes are negative to this approach may be planned.

References:

- Baker, L. and Wigfield, A. (1999). Dimensions of children's motivation for reading and their relations to reading activity and reading achievement. *Reading Research Quarterly*, 34(4), 452-477. On 18.03.2018 Retrieved from <https://doi.org/10.1598/RRQ.34.4.4>.
- Başaran. M. and Ateş, S. (2009). An investigation of fifth graders' attitudes towards reading. *Gazi University Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 29(1).
- Broeder, P. and Stokmans, M.(2013). Why should I read?-A cross-cultural investigation into adolescents' reading socialisation and reading attitude. *International Review of Education*, 59(1), 87-112. On 18.03.2018 Retrieved from <https://doi.org/10.1007/s11159-013-9354-4>
- Chapman, J. W., Tunmer, W.E. and Prochnow, J.E. (2000).Early reading-related skills and performance, reading self-concept, and the development of academic self-concept: A longitudinal study. *Journal of Educational Psychology*, 92(4), 703-708. On 20.04.2018 Retrieved from <https://doi.org/10.1037/0022-0663.92.4.703>
- Chotitham, S. and Wongwanich, S. (2014). The reading attitude measurement for enhancing elementary school students' achievement. *Procedia-Social and Behavioural Sciences*, 116, 3213-3217. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.737>.
- Chiu, M. M. and McBride-Chang, C. (2006). Gender, context, and reading: A comparison of students in 43 countries. *Scientific Studies Of Reading*, 10(4), 331-362. https://doi.org/10.1207/s1532799xssr1004_1 (Date of access: 15.06.2017).
- Coles, M. and Hall, C. (2002). Gendered readings: Learning from children's reading choices. *Journal of Research in Reading*, 25(1), On 14.10.2017 Retrieved from 96-108.<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1467-9817.00161>
- Creswell, J.W. (2016). *Araştırma deseni*. (2nd Edition) Translated and Edited by S.B. Demir. Ankara: Eğiten Kitap.
- Çakıcı, D. (2007).The effects of advance organizers on attitudes towards reading. *İnönü University Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14), 65-82. On 14.10.2017 Retrieved from <http://193.140.142.206:8080/xmlui/handle/11616/4273> (Date of Access: 14.10.2017).

- Erdoğan, D. G. and Demir, Y. E. (2016). An examination of primary (4th grade) students' attitudes towards reading regarding various variables. *Sakarya University Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 85-96. On 18.03.2018 Retrieved from <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sakaefd/article/view/5000203187>
- Gerrig, R.J. and Zimbardo, P.G.(2012). *Psikoloji ve yaşam* (translated from the 19th Edition) Translated by G.Sart Ankara: Nobel Academic Publishing.
- Güleryüz, H.(2006). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*.(3rd Edition). Ankara: Pegem Academy Publications.
- Gürer, N. (2013). *Examination of the attitudes of 3rd grade elementary school students towards reading according to various variables*. Unpublished Postgraduate Thesis. Pamukkale University, Institute of Education Sciences, Denizli.
- Hood, N.C. (2015). *Under which conditions does reading attitude most influence reading achievement?* PhD Dissertation, The Temple University Graduate Board, Philadelphia, USA.
- Hogg, M. A. and Vaughan, G.(2011). *Sosyal psikoloji*.(2nd Edition). Translated by İ. Yıldız – A. Gelmez. Ankara: Ütopya Publications.
- Karahan, B.Ü. (2018). Adaptation of reading attitude survey with “Garfield” picture for 1-6th grade students to Turkish. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(1), 67-73. On 02.06.2018 Retrieved from <http://www.kefdergi.com/pdf/OCAK18/pdf/DOI'li/Ocak-2018> (Date of Access: 02.06.2018).
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Publication Distribution.
- Kocaarslan, M. (2016). “Garfield” Adaptation of reading attitude survey with “Garfield” picture for 1-6th grade students to Turkish *İlköğretim Online*, 15(4), 1217-1233. <http://dx.doi.org/10.17051/io.2016.25140>. (Date of Access: 02.06.2018).
- Kush, J.C., Watkins, M.W. and Brookhart, S.M. (2005). The temporal-interactive influence of reading achievement and reading attitude. *Educational Research and Evaluation*, 11(1), 29-44.
- Kush, J. C., Watkins, M. W. (1996). Long-term stability of children's attitudes toward reading. *The Journal of Educational Research*, 89(5), 315-319.
- Mcdowell, F. D. (2011). *Help me read: Student characteristics, reading attitudes, and perceptions within a developmental reading course*. PhD Dissertation, Texas A&M University, Texas, USA.
- McKenna, M.C., Kear, D.J. and Ellsworth, R.A. (1995). Children's attitudes toward reading: A national survey. *Reading Research Quarterly*, 30(4), 934-956.
- Merisuo-Storm, T. (2006). Girls and boys like to read and write different texts. *Scandinavian Journal Of Educational Research*, 50(2), 111-125.
- Mullis, I. V., Martin, M. O., Kennedy, A. M. and Foy, P. (2007). PIRLS 2006 international report. Boston:IEA 36.167.2.220/content/dam/files/research_sites) (Date of Access: 12.04.2018).

- Sainsbury, M. and Schagen, I. (2004). Attitudes to reading at ages nine and eleven. *Journal of Research in Reading*, 27(4), 373-386. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9817.2004.00240.x>
- Taşkın, Ç. Ş. and Akgün, H. E. (2017). Investigating primary students' reading attitudes with respect to different variables. *İlköğretim Online*, 16(3), 1120-1136. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2017.330246>.
- Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*, Nobel Publication Distribution, Ankara.
- Ürün Karahan, B. (2015). *The relation of 5th and 6th grade students' attitude and motivation toward reading to reading comprehension skills*. PhD Dissertation. Atatürk University, Institute of Education Sciences, Erzurum.
- Wigfield, A. and Guthrie, J. T. (1997). Relations of children's motivation for reading to the amount and breadth of their reading. *Journal Of Educational Psychology*, 89(3), 420. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.89.3.420>.
- Wozniak, C.L.(2010). *Reading and the boy crisis: The effect of teacher book talks, interactive read-alouds, and students' unrestricted choice of books for independent reading on fifth-grade boys' reading attitude, reading self-efficacy, and amount of reading and fifth-grade teachers' reading beliefs and practices*. PhD Dissertation, The University of San Francisco, San Francisco, USA.
- Yıldız, M. and Kaman, Ş. (2016). Analyzing the reading and writing attitudes of the elementary school students (2-6 Grade). *Turkish Journal of Social Research*, 507.